

185 neuropsychologie Jelle Jolles van
de VU, die veel publiceert over het
puberbrein, wijst er in zijn werk juist
op dat kinderen óók controle nodig
hebben. Ze hebben volgens hem
“structuur, sturing en gerichte
190 inspiratie” vanuit hun omgeving
nodig. Bij te veel vrijheid wordt het
kind te weinig geïnspireerd en doet
het “onvoldoende brede ervaringen”
op. De perfecte mate van vrijheid
195 en controle verschilt nogal per kind.
(17) En misschien lossen kinderen
het zelf op. Nieuwe technieken zor-
gen ook voor nieuwe creativiteit in
kattenkwaad. Je geeft je gps-horlo-
200 ge aan een vriendje dat in de buurt
blijft, of zegt gewoon dat de batterij

van je smartphone leeg is. Er zijn
nog steeds manieren om te ont-
snappen aan ouderlijk toezicht, al
wordt dat wel moeilijker.
205 **(18)** Zeker is dat ik daar zelf vroe-
ger veel minder moeite voor hoefde
te doen. Verdwalen en stout zijn
zorgden voor mijn levendigste her-
inneringen, én de pijnlijkste leer-
210 momenten. Als ik wel constant digi-
taal gemonitord was, had het de
Jamin best wat omzet geschied,
de gemeente een zwartgeblakerde
papierbak en mijn ouders flink wat
215 kopzorgen. Maar opgroeien met
vallen en opstaan, verdwalen en de
weg weer terugvinden, is nou een-
maal niet te vatten in een algoritme.

naar: Wouter van Noort

in: NRC Handelsblad, 11 februari 2019

noot 1 ECP: Platform voor de InformatieSamenleving, een onafhankelijk en neutraal platform waar overheid, wetenschap, bedrijfsleven, onderwijs en maatschappelijke organisaties samenwerken aan en kennis uitwisselen over een verantwoorde vormgeving van de digitaliserende samenleving

noot 2 grooming: digitaal kinderlokken

noot 3 Vertaling: Digitale sloten en de automatisering van deugd

noot 4 Bureau Halt richt zich op het voorkomen, bestrijden en bestraffen van jeugdcriminaliteit.

Tekst 2 Vereng internationalisering niet tot verengelsing

(1) “Buitenlandse student heerst”,
“Stop Engelse gekte”, “Universiteit
wil minder buitenlandse studenten”
– de koppenmakers konden zich de
5 afgelopen maanden uitleven. In het
publieke debat ging het over proble-
men die zouden zijn veroorzaakt
door internationalisering van het
10 hoger onderwijs, zoals een tekort
aan studentenhuisvesting en de
dreigende teloorgang van het
Nederlands.

(2) Voor het gemak werd ‘internatio-
nalisering’ steeds gereduceerd tot
15 de komst van internationale studen-
ten naar het hoger onderwijs in
Nederland. Dat is jammer, want
internationalisering is zoveel meer
dan dat. En: essentieel voor de
20 toekomst van ons land.
(3) Internationalisering is in drie
opzichten breder en belangrijker.
Om te beginnen gaat het niet alleen
om studenten die naar Nederland

25 komen ('inkomende mobiliteit'),
maar ook om Nederlanders die in
het buitenland kunnen studeren
(‘uitgaande mobiliteit’). Studeren in
het buitenland verdiept en ver-
30 breedt niet alleen de studie, maar
levert ook een onvergetelijke leer-
en levenservaring op. Hier kunnen
studenten en ook de samenleving
geweldig van profiteren. Mede door
35 de Erasmusbeurzen¹⁾ lopen bijvoor-
beeld duizenden Nederlandse stu-
denten stage of volgen zij een deel
van hun opleiding in het buitenland.
(4) Ten tweede is het heel goed
40 mogelijk om internationale ervaring
op te doen zonder daadwerkelijk te
reizen. Denk aan online onderwijs:
colleges of werkgroepen in de
Verenigde Staten volgen, terwijl je
45 zelf achter de laptop zit. Of een
stage op een Nederlandse vestiging
van een Koreaans bedrijf. Ook
internationale studenten zelf zijn
van meerwaarde. Mits zij goed
50 begeleid worden, ontstaat zo een
*international classroom*²⁾ waardoor
studenten worden uitgedaagd en
leren omgaan met diversiteit.
(5) In de derde plaats beperkt inter-
55 nationalisering zich allang niet meer
tot het hoger onderwijs. Ook in het
beroepsonderwijs worden interna-
tionale vaardigheden steeds
belangrijker. Inmiddels doet 7 pro-
60 cent van de mbo-studenten een
buitenlandse studie- of stage-erva-
ring op. In het voortgezet onderwijs
wordt tweetalig onderwijs (tto) ver-
zorgd op meer dan 130 scholen,
65 waarvan ruim 30 vmbo-scholen,
waarbij minimaal de helft van de
vakken in het Engels wordt gege-
ven. Zelfs op heel veel basis-
scholen is internationalisering
70 normaal: al in groep 3 kunnen kin-
deren skypen met leeftijdgenoten in
Polen of Italië via programma's die

door Europa gefinancierd zijn.
(6) Internationalisering is dus meer
75 dan vaak wordt voorgesteld. Het is
geen doel op zich, maar juist een
middel om hogere doelen te
verwezenlijken. Het is goed voor
het onderwijs als dit zorgvuldig
80 wordt verrijkt met internationale en
interculturele ervaringen. Internatio-
nalisering kan ten slotte ook bijdra-
gen aan de economie. Studenten
zijn beter voorbereid op de arbeids-
85 markt, en uitwisseling kan leiden tot
nieuwe handelscontacten.
(7) Mensen die hier hebben gestu-
deerd, onze internationale alumni,
houden een blijvende band met
90 Nederland. Dat zijn onze economi-
sche, culturele en diplomatieke
contacten van de toekomst. Mede
hierdoor kan internationalisering bij-
dragen aan vreedzame internatio-
95 nale betrekkingen. Ook met landen
waarmee de relatie gespannen is,
kan op onderwijsgebied worden
samengewerkt.
(8) Natuurlijk kunnen we niet de
100 ogen sluiten voor de vraagstukken
die de komst van internationale stu-
denten naar Nederland met zich
meebrengt. Voldoende aanbod van
studentenhuisvesting vereist sa-
105 menwerking op lokaal en nationaal
niveau. Het is belangrijk vast te
leggen wanneer een opleiding in
het Engels meerwaarde heeft, en er
moet ook voldoende Nederlands-
110 talig aanbod blijven. De integratie
van internationale studenten kan
sterker. Dat maakt het ook makkelij-
ker om talent te behouden voor
onze arbeidsmarkt en dat is hard
115 nodig gezien het tekort aan
bijvoorbeeld technici.
(9) Het zou ook goed zijn als meer
Nederlandse studenten een volledi-
ge opleiding over de grens volgen.

120 Dat helpt in de financiële balans
tussen inkomende internationale en
uitgaande Nederlandse studenten.
Op dit moment volgt slechts
2 procent van alle Nederlandse
125 studenten de gehele opleiding in
het buitenland. Daarmee scoort
Nederland ver onder het Europees
gemiddelde. Ook op het terrein van
kansengelijkheid ligt een mooie
130 uitdaging. Uit onderzoek blijkt dat
studenten met hoogopgeleide
ouders veel meer kans maken op
een internationale ervaring; veel
andere Europese landen doen dat
135 beter.
(10) Over al deze onderwerpen
hebben de Nederlandse universi-
teiten en hogescholen recentelijk
goede voorstellen gedaan in hun
140 internationaliseringsagenda.

*naar: Freddy Weima
in: NRC Handelsblad, 4 juni 2018*

*Freddy Weima was ten tijde van de publicatie van het artikel
directeur-bestuurder van Nuffic, de organisatie voor internationalisering
in het onderwijs.*

noot 1 Een Erasmusbeurs is een subsidie waarmee EU-landen studenten stimuleren om
werk- en studie-ervaring op te doen in het buitenland.

noot 2 *international classroom*: een klas waarin verschillende nationaliteiten vertegen-
woordigd zijn en waar de instructietaal niet van alle studenten de moedertaal is

(11) In tegenstelling tot wat soms
wordt beweerd, is internationalise-
ring geen gevaar voor onze Neder-
landse identiteit. Een van de defi-
niërende elementen van onze
145 identiteit is juist onze internationale
oriëntatie, die ons veel heeft
gebracht. Juist daarom moeten we
eraan vasthouden, zeker in het
150 onderwijs.
(12) De minister van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap, Van
Engelshoven, geeft één dezer
dagen in een Kamerbrief haar visie
155 op de uitdagingen van de
internationalisering in het onderwijs.
Het zou mooi zijn als het debat in
de Kamer niet alleen op de
schaduwzijden is gericht, want dat
160 kan ertoe leiden dat het kind met
het badwater wordt weggegooid.

Tekst 3 Stop met lokken buitenlandse studenten

(1) Wie dacht dat bestuurders van
universiteiten en hogescholen zou-
den voorstellen de intussen zwaar
bekritiseerde instroom van buiten-
5 landse studenten terug te dringen,
komt bedrogen uit. Volgens hun re-
cente Internationaliseringsagenda
mikken ze doodleuk op het “door-
trekken (van de) huidige trends”.

10 De minister van Onderwijs, Cultuur
en Wetenschap, Van Engelshoven,
ondersteunt dit van harte, zo blijkt
uit haar vorige week verschenen
Kamerbrief. Dat is niet goed voor
15 Nederland.
(2) ‘Hoe meer, hoe beter’ is al jaren
een vuistregel in het hoger onder-
wijs, dat immers voor een relatief